

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти**

«МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ»

Актуальні проблеми ветеринарної медицини

22-23 квітня 2025 року

**Біла Церква
2025**

УДК 001.895:338.43:378-053.6:636.09(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Шуст О.А., д-р. екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р. екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Філіпова Л.М., канд. с.-г. наук.

Царенко Т.М., канд. вет. наук.

Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.

Козій Н.В., канд. вет. наук.

Славінська О.В., начальник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти. 22-23 квітня 2025 р. Білоцерківський НАУ. – 282 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

УДК 639.2.09:618.3:619

ПОЛІШЕВСЬКА Н.А., здобувачка вищої освіти
Науковий керівник – **ОРДІН Ю.М.**, канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ПАТОЛОГІЯ ВАГІТНОСТІ (оглядова інформація)

Наведено дані основних хвороб вагітності у самок сільськогосподарських тварин, визначено основні фактори, що їх спричиняють та ризики, які можуть зумовлювати перераховані патології.

Ключові слова: вагітність, патологія вагітності, інфекційні та неінфекційні захворювання, видові особливості.

Вагітність – це фізіологічний процес, під час якого запліднена яйцеклітина розвивається до народження життєздатного потомства. Тривалість вагітності залежить від виду тварини: у корів вона триває близько 280 діб, у кобил – 330, у овець і кіз – 150 і у свиней – 114 діб відповідно. Протягом цього періоду відбуваються складні гормональні та фізіологічні зміни, що у деякій мірі негативно впливають на організм матері.

Збереження репродуктивного здоров'я тварин є за даних ряду науковців і дослідників [1-5] – одним із ключових завдань ветеринарної медицини. Патології вагітності призводять до високих економічних збитків у сільському господарстві та впливають на добробут тварин. Окрім того, вони можуть створювати ризики для здоров'я самки, а в деяких випадках – навіть загрозу її життю. Дослідження причин виникнення патологій, їх патогенезу та методів профілактики є важливим напрямком сучасної ветеринарії.

Метою дослідження був аналіз причин виникнення основних патологій вагітності у різних видів тварин, визначення їх причин та наслідків їх прояву.

Патологія вагітності – це порушення нормального перебігу гестаційного періоду, що може спричинити ускладнення для матері та плоду. Основні типи патологій включають:

Аборти (викидні) та передчасні роди.

Передчасне переривання вагітності до терміну народження плода може бути спричинене інфекціями, гормональними порушеннями, дефіцитом поживних речовин або стресовими факторами.

Передчасні роди відбуваються, якщо плід народжується раніше визначеного терміну, але може вижити за належних умов догляду. Вони часто спостерігаються у собак, котів і свиней.

Мертвонародження – це народження нежиттєздатного плоду, що може бути наслідком інфекцій, генетичних аномалій або патологій плаценти.

Затримка плоду – являє собою загибель плоду в матці без подальшого викидня. Така патологія може призводити до інтоксикації організму матері та вимагати хірургічного втручання.

Прееклампсія (мультисистемний розлад вагітності, що характеризується появою високого кров'яного тиску та часто значною кількістю білка в сечі) та еклампсія (дефіцит кальцію у крові) – виникає за порушення обміну речовин, що може спричинити судоми у вагітних самок, особливо у сук та кішок.

Гідроце плодових оболонок – акумулювання надмірної кількості рідини навколо плоду, що може спричинити складнощі за родового акту.

Позаматкова вагітність – розвиток плода за межами рогів чи тіла матки. Позаматкова вагітність виникає, коли запліднена яйцеклітина імплантується поза межами матки. Вона може розвиватися в черевній порожнині або фаллопієвих трубах. Такий стан є небезпечним для життя матері та часто супроводжується розривом тканин і внутрішньою кровотечею.

Трубна вагітність – це різновид позаматкової вагітності, коли плід розвивається у фаллопієвих трубах. Через обмежений простір та відсутність умов для нормального розвитку ембріона трубкова вагітність швидко ускладнюється і може призвести до розриву труби.

Черевна вагітність – рідкісне явище за якого запліднена яйцеклітина закріплюється у черевній порожнині. Такий стан часто несе загрозу для життя самки, оскільки плід не має необхідного живлення, а його розвиток у незвичному середовищі може спричинити запальні процеси.

Вагітність у яєчниках – ще більш рідкісне явище, що виникає, коли запліднена яйцеклітина залишається в яєчнику. Така патологія у більшості випадків призводить до припинення розвитку ембріону через відсутність необхідних умов для його росту.

Інфекційні захворювання є однією з найпоширеніших причин патологій вагітності (інфекції можуть передаватися через кров, статеві органи за коїтусу або від матері до плоду). Наприклад:

- Бруцельоз та лептоспіроз спричиняють аборти та народження нежиттєздатних плодів у великої рогатої худоби.

- Хламідіоз викликає викидні у овець та кіз.

- Вірусна діарея великої рогатої худоби може стати причиною мертвонароджень.

- Токсоплазмоз є поширеним збудником абортів у кішок.

Видові особливості патологій вагітності:

- Корови; часто потерпають від абортів, мертвонароджень та патологій плаценти, зумовлених інфекціями (бруцельоз, лептоспіроз, вірусна діарея).

- Кобили; їх характерні патології включають затримку народження плоду, передчасні роди, багатоводдя та затримання плаценти.

- Суки та кішки; часто спостерігаються еклампсія, заразні та асептичні аборти, мертвонародження та позаматкова вагітність.

- Свині поширені патології включають передчасні пологи, інфекційні аборти (парвовірус, лептоспіроз), недостатність розвитку плода.

- Вівці та кози; часто зустрічається хламідіоз, токсоплазмоз, кетоз вагітних та метаболічні порушення.

Неінфекційні фактори

- Генетичні аномалії плоду.

- Гормональні порушення (дефіцит прогестерону).

- Недостатнє годування та дефіцит мікроелементів.

- Механічні травми, стресові фактори

Методи діагностики патологій вагітності

- УЗД для моніторингу стану плода.

- Лабораторні дослідження крові та гормонального фону.

- Бактеріологічні та серологічні тести для виявлення інфекцій

Отже, патології вагітності є важливим аспектом ветеринарної медицини, що вимагає глибокого вивчення та контролю. Вони можуть мати як інфекційну, так і неінфекційну природу, а їх частота залежить від виду тварини, умов утримання та загального стану здоров'я. Вчасне діагностика та профілактика наведених станів є ключовими у збереженні репродуктивного здоров'я тварин та запобіганні економічним втратам.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Lima F.S., Silvestre F.T., Peñagaricano F. P., Thatcher W.W. Early genomic prediction of daughter pregnancy rate is associated with improved reproductive performance in Holstein dairy cows. J. Dairy Sci., 103. 2020. P. 3312-3324. <https://doi.org/10.3168/jds.2019-17488>

2. Вагітність. Група компаній „Українські ветеринарні технології”. URL: <https://uvt.com.ua/vahitnist/?srsId=AfmBOooPeEchuAd2q31HKywwMQm0A9ttbDO89NkdCtN9rPqTnpEvTKCy> (дата звернення: 03.04.2025).

3. Інституційний репозитарій Миколаївського національного аграрного університету: Головна сторінка. С. 20-23. URL: https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7116/1/Akusherstvo,%20hineko%20lohiia_konspekt.pdf (дата звернення: 03.04.2025).

4. Морфологічні і фізіологічні зміни в організмі вагітних тварин. Група компаній „Українські ветеринарні технології”. URL: <https://uvt.com.ua/morfolohichni-i-fiziolohichni-zminy-v-orhanizmi-vahitnykh-tvaryn/?srsId=AfmBOorNUsbPQa2w3X07l8KCzHFEjwqo6LEFG5VFsrLxZOTZHg1vJus> (дата звернення: 03.04.2025).

5. Хвороби вагітних, симптоми, діагностика, лікування. 2021. Розділ 73, С.7. Stud. Files. URL: <https://studfile.net/preview/6440962/page/7/82>